

TARTALOM

HÍREK	3
<u>Nemzetpolitika az Országgyűlésben</u>	3
<u>Magyar nemzetpolitika</u>	5
Események, sajtótájékoztatók a nyár folyamán	
Kétszázézer külhoni szavazatra számítanak a választásokon	
Magyar Termék Nagydíj – Régiók Díja	
<u>Erdély</u>	9
Nyári visszatekintő	
Régióátszervezés	
<u>Felvidék</u>	12
Nyári visszatekintő	
Tüntetés az állampolgárságért	
<u>Délvidék</u>	14
Nyári visszatekintő	
Németh Zsolt: a magyar–szerb kapcsolatok fejlődése növeli a vajdasági magyarság mozgásterét	
<u>Kárpátalja</u>	16
Nyári visszatekintő	
Kárpátalján is elkezdődött a tanév	
<u>Horvátország</u>	19
Nyári visszatekintő	
<u>Muravidék</u>	20
Nyári visszatekintő	
<u>Nyugati magyarság</u>	21
Nyugat-európai magyarok közgyűlése	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	23

HÍREK

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

Szabó Vilmos (MSZP) írásbeli kérdése a *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez:

„Friends of Hungary vagy már The Hungary Initiatives Foundation?”
([K/11641](#))

Az MSZP-s képviselő kérdését azzal vezeti be, hogy sajnálatosnak tartja, hogy csak a sajtóból értesültek a magyar állam által Washingtonban létrehozott alapítvány nevének megváltoztatásáról, májusi kuratóriumi üléséről, illetve a testület összetételéről. A bevezető után Szabó Vilmos azzal a kérdéssel fordul Semjén Zsolt-hoz, hogy a kormány – többszöri ígéretét betartva – mikor számol be az alapítvány céljairól, működéséről, kuratóriumának tagjairól, tevékenységéről az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottsága előtt.

Semjén Zsolt válaszában felhívta képviselőtársa figyelmét, hogy az Alapítvány céljait és működését a vonatkozó kormányhatározat írja le, valamint arról biztosította, hogy az Alapítvány bármikor kész arra, hogy beszámoljon tevékenységéről a bizottság előtt. A névváltoztatással kapcsolatban elmondta, hogy a szimbolikus jelentést hordozó *The Hungary Initiatives Foundation* elnevezés azért született, mert egyrészt világosan elkülöníti a Friends of Hungary nevű, Magyarországon korábban már bejegyzett és céljaiban, feladataiban, működési területében eltérő magyarországi szervezettől, valamint jobban kifejezi az Alapítvány céljait és az alapítók szándékait. Ezt követően beszámolt a kuratórium összetételéről, valamint arról, hogy az alapító vagyont nem csökkentették.

Szabó Vilmos (MSZP) írásbeli kérdése a *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez:

„Miért nem használja a kormány a magyar–magyar párbeszéd intézményesített fórumait?” ([K/11824](#))

Az ellenzéki képviselő a Külhoni Magyar Oktatási Tanács (KMOT) létrehozása kapcsán fordult *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez. Arra kívánt választ kapni, hogy miért volt szükség egy újabb testület létrehozására, amikor szerinte a KMOT-hoz delegált feladatokat a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) is el tudja látni.

Semjén Zsolt [válaszában](#) kitért arra, hogy a KMOT nem egy új, előzmény nélküli testület, hanem az érintett területtel eddig foglalkozó Határon Túli Magyar Ösztöndíj Tanács és Határon Túli Magyar Oktatási Tanács tevékenységi körének egyesítéséből létrejött fórum. Kiemelte, hogy a KMOT céljai és feladatai eltérnek a MÁÉRT feladataihoz képest. Szerinte ezt támasztja alá, hogy míg a MÁÉRT elsősorban nemzetpolitikai szempontból tölt be jelentős szerepet, addig a KMOT – az elődtestületeihez hasonlóan – az Emberi Erőforrások Minisztériumával áll kapcsolatban. Azaz a gyakorlatban a külhoni magyar nyelvű nevelés-oktatás feladataihoz kapcsolódó

szervezetek nem duplikálódtak, hanem integrálódás tapasztalható – vélte a miniszterelnök-helyettes.

Szávay István (Jobbik) írásbeli kérdése a *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez:

„Miben különböznek majd a MÁÉRT Oktatási és Kulturális Szakbizottsága, valamint az újonnan felállítandó Külhoni Magyar Oktatási Tanács feladat- és hatáskörei?” ([K/11832](#))

A Jobbik képviselője ugyancsak a Külhoni Magyar Oktatási Tanács létrehozása kapcsán fordult *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez. Arra kívánt választ kapni, hogy miért kell egy újabb, külhoni magyar oktatással foglalkozó testületet létrehozni, miben tér el a két testület feladat- és hatásköre, milyen személyi átfedésekre lehet számítani, milyen struktúra alapján fog felépülni a KMOT, ki lesz az elnöke, melyik fórum lesz a magasabb rendű és a továbbiakban működni fog-e a MÁÉRT Oktatási és Kulturális Szakbizottsága.

Írásbeli [választ](#) az ügyben illetékes miniszter megbízásából *Doncsev András*, az EMMI parlamenti államtitkára adott. Kifejtette, a KMOT két testület, a Határon Túli Magyar Ösztöndíj Tanács és a Határon Túli Magyar Oktatási Tanács összevonása következtében jött létre, azoknak feladat- és hatásköreit átvéve. Ezen felül nem tölt be sem tárcák, sem külhoni, vagy anyaország politikai szervezetek közötti koordinációs, döntés-előkészítő, vagy javaslattevő funkciót, célja, hogy a Köznevelésért Felelős Államtitkárság külhoni magyar oktatást érintő tevékenységét elősegítse. Az államtitkár leszögezte, ennek értelmében semmiképpen nem tekinthető a MÁÉRT Oktatási és Kulturális Szakbizottsága konkurens vagy párhuzamos szervének. A két testület között alá-fölérendeltségi viszony sincs. Biztosította a Jobbik képviselőjét, hogy a Szakbizottság további működtetése a kormány részéről nem kérdőjeleződött meg. A személyi kérdésekről ugyanakkor konkrétumot még nem tudott elmondani.

Szilágyi György (Jobbik) írásbeli kérdése a *Semjén Zsolt* nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyetteshez:

„Milyen eredményre vezetett a Jobbik Délvidéki mészárlással kapcsolatos feljelentése alapján elrendelt nyomozás?” ([K/11837](#))

Az ellenzéki politikus a 2012 januárjában *Dr. Apáti Istvánnal* (Jobbik) közösen benyújtott feljelentés¹ kapcsán kívánt tájékozódni *Dr. Polt Péter* legfőbb ügyésznél. Kérdésében kiemelte, hogy kérésük ellenére nem kaptak tájékoztatást a nyomozás mindenkori állásáról, így ezúton fordult a legfőbb ügyészhez a fejlemények megismerése érdekében.

Polt Péter arról [tájékoztatta](#) *Szilágyi Györgyöt*, hogy a korábbi értesítésnek megfelelően a Központi Nyomozó Főügyészség foglalkozik az ügygel.

¹ „Az 1944-45 telén a Délvidékre bevonuló jugoszláv partizán alakulatok által elkövetett, a becslések szerint mintegy 45.000 magyar ember megkínzása és meggyilkolása ügyében, amely a képviselők szerint a hatályos büntető jogszabályok alapján egyértelműen népirtásnak, polgári lakosság elleni erőszaknak, háborús bűncselekménynek, valamint emberiség elleni bűncselekménynek minősül.”

Kifejtette, hogy a bizonyítási eljárás rendkívül széles körű volt, számos történelmi forrásanyag beszerzésére, azok körültekintő, célirányos tanulmányozására és értékelésére került sor. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy nehezíti az ügymenetet a cselekmények külföldi elkövetési helye és az események óta eltelt idő, az áldozatok és a tanúként szóba jöhető személyek azonosítása, valamint felkutatása nehézségekbe ütközik. Ennek következtében valószínűsítette, hogy az eljárás hosszabb időt vesz igénybe, de ígéretet tett arra, hogy azt a Legfőbb Ügyészség figyelemmel kíséri.

Magyar nemzetpolitika

Események, sajtótájékoztatók a nyár folyamán

Határtalanul! program

Több mint 17 ezer diák utazhat a Határtalanul tanulmányi kirándulási program keretében a következő tanévben – mondta el az idei pályázati eredményeket ismertette a nemzetpolitikai helyettes államtitkár június 20-án az MTI-nek. *Répás Zsuzsanna* tájékoztatása szerint a program iránt a tavalyi esztendőhöz hasonlóan nagy volt az érdeklődés. A pályázatok értékelése után 17 034 diák utazhat majd. Közülük 14 267 a magyarországi diák és 2767 külhoni tanuló, aki a cserekapcsolatok keretében látogat el Magyarországra.

Továbbra is Erdélybe szeretnének utazni a legtöbben, az utak 60 százalékát szervezik oda, míg Kárpátaljára és a Felvidékre a csoportok mintegy 14-14 százaléka látogat majd el. Az idén összesen 393 pályázatot nyilvánítottak nyertesnek. A helyettes államtitkár elmondta, azt szeretnék, hogy minél többen látogassanak olyan helyekre, ahol szórványban él a magyarság, vagy az átlagosnál nehezebb körülmények között élnek az emberek.

Répás Zsuzsanna emlékeztetett arra, a program célja az, hogy a magyarországi iskolások élményeket szerezzenek a határon túli magyarságról, és élővé váljon számukra a kapcsolat a külhoni területekkel. Azt szeretnék, hogy megtapasztalják, milyen az ott élő magyarság, a velük azonos korú diáktársaik élete.

A programra az idén is 500 millió forint áll rendelkezésre.

Répás Zsuzsanna a ReConnect Hungary ösztöndíjasait fogadta

Az Egyesült Államokban és Kanadában élő magyar származású fiatalok, a ReConnect Hungary program ösztöndíjasai látogattak július 8-án a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumba. *Répás Zsuzsanna* nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár fogadta őket, és beszámolt nekik például az újra ülésező Magyar Állandó Értekezletről és a magyarság identitásának megőrzéséért indított programokról.

Szász Pál jogászösztöndíj

Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár az ösztöndíjasokkal történt július 18-i találkozója után hangsúlyozta, a cél az, hogy a magyarság minden tagja magyarként teljes életet élhessen a Kárpát-medencében. Ehhez a gazdasági és a jogi biztonság is szükséges. Ezen lehetőségek megteremtését segíti elő a

Szász Pál-ösztöndíj, amely olyan, a gazdasági jog iránt érdeklődő fiatal joghallgatókat juttat támogatáshoz és lehetőséghez, akik a szomszédos országok gazdasági életében várhatóan sikeres jogászok lesznek, egyformán fogják ismerni a magyar és a többségi állam szaknyelvét, eljárásait, szereplőit. Ezek a fiatalok képesek lesznek megteremteni azt a hálózatot Kárpát-medence szerte, amely mind Magyarország, mind a külhoni magyarság számára előrelépést jelent a gazdasági lehetőségek terén – emelte ki Répás Zsuzsanna.

Ez nem az egyetlen ilyen kezdeményezésük – hangsúlyozta a helyettes államtitkár. Szintén fiatal jogászokhoz kapcsolódik, hogy a Kisebbségi Jogvédő Intézet a Nemzetpolitikai Kutatóintézettel társ szervezésben július 8. és 14. között már másodjára szervezett nyári egyetemet Kisebbségvédelem Európában címmel Piliscsabán, azzal a céllal, hogy elősegítsék a kisebbségvédelemmel foglalkozó fiatal külhoni jogászok képzését és a hálózat kiépítését közöttük.

A Szász Pál szülőföldi jogász ösztöndíjról 2012-ben egyezett meg a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Bethlen Gábor Alap és a Budapesti Ügyvédi Kamara. Az ösztöndíjat azon külhoni hallgatók nyerhetik el, akik szülőföldjükön jogi tanulmányokat végeznek, és érdeklődnek a gazdasági jog iránt. A 24 ösztöndíjast év közben magyarországi ügyvédek folyamatosan segítik, tutorálják, a nyári gyakorlatukat pedig neves budapesti ügyvédi irodáknál töltik.

Magyar-szlovák Kisebbségi Vegyes Bizottság

Július 18-án Budapesten szakértői egyeztetést tartott a Magyar-Szlovák Kisebbségi Vegyes Bizottság. A tanácskozásra a Bizottság legutóbbi ülésén elfogadott jegyzőkönyvében foglaltak alapján került sor. A felek áttekintették a magyar állam által a felvidéki magyar iskolások és óvodások számára juttatott oktatás-nevelési támogatás, illetve a szlovák állam részéről a magyarországi szlovák kulturális szervezetek számára biztosított pénzügyi támogatás rendjét. Megvitatták a téma nemzetközi jogi összefüggéseit. Habár a támogatások nyújtásának megítélésével kapcsolatban véleménykülönbség áll fenn, a felek egyetértettek abban, hogy a találkozó nagyban elősegítette egymás nézeteinek jobb megismerését. A magyar fél kérte a szlovák fél közreműködését, hogy a közelmúltban Hegyesmajtényban újratemetett Skultéty László síremlékének feliratát a magyar fél számára is megnyugtató módon módosítsák.

A találkozó előkészítette a Vegyes Bizottság év végére tervezett, Pozsonyban tartandó soros ülését, amelyen a kisebbségeket érintő további konkrét kérdések megvitatására kerül majd sor.

Külhoni magyar fiatalok találkozója

Idén 18. alkalommal rendezték meg a külhoni magyar fiatalok találkozóját: augusztus 15-22. között mintegy 350-en kaphattak ízelítőt a magyar kultúrából, és mutatkozhatnak be művészetükkel az anyaországi közönségnek.

A KIM nemzetpolitikai helyettes államtitkára a magyar fiatalok egymással történő találkozásának lehetőségét emelte ki augusztus 6-án a program

beharangozó sajtótájékoztatóján. *Répás Zsuzsanna* elmondta, a 16 és 22 év közötti fiatalok a Kárpát-medencéből, a környező országokból, a diaszpóra területeiről érkeznek, várnak vendégeket többek között Lengyelországból, az Egyesült Államokból, Kanadából, Franciaországból, Görögországból, Dániából, Macedóniából. Megjegyezte: a diaszpórából sokaknak ez az egyetlen alkalom, amikor Magyarországra látogathatnak. Hozzátette: fontos, hogy ezek a fiatalok megismerkedhetnek azzal az országgal, amelynek kultúráját több ezer kilométer távolságból, vagy akár több generáció óta ápolják.

A városnézés mellett kulturális és sportprogramokkal várják a fiatalokat és fellépéseket szerveznek számukra három helyszínen: a budai Várban, a Mesterségek Ünnepén, Székesfehérváron, a Királyi Napokon és Gödöllőn. Lesz továbbá Gárdonyi-emlékest is, amelyet az író dédunokája nyit majd meg, és a fiatalok részt vesznek az augusztus 20-i programokon is. Az eddigi találkozókra 30 országból mintegy 9600-an vettek részt.

Külhoni Magyarságért Díj

Tíz szervezet képviselője, illetve személyiség vehette át a Külhoni Magyarságért Díjat *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettestől és *Répás Zsuzsanna* nemzetpolitikai helyettes államtitkártól augusztus 20-án Budapesten, a Magyarság Házában tartott ünnepségen.

Semjén Zsolt köszöntő beszédében az 1995-ben, a Hazai Kisebbségekért Díj mellett alapított, a kormányfő által odaítélt elismerésről szólva elmondta: azt azok kapják, akik helyi közösségüket szolgálva sokat tettek az egyetemes magyarság megmaradásáért. Hozzátette, Szent István a kereszténység fundamentumára építette fel a magyar államot, a többé-kevésbé szétesőben lévő törzsi területekből szervezett államot, "közjogi abroncsot adott a magyarságnak". Ennek kapcsán megjegyezte, hogy ma is feladat a nemzet közjogi egyesítése.

Az egyszerűsített honosítással kapcsolatban hangsúlyozta, a kérelmek száma megközelítette az ötszázezretet, és decemberre az esküt tett külhoni magyar állampolgárok száma is eléri az ötszázezretet.

Az idén Kárpátaljáról megkapta az elismerést a derцени Gyöngyösbokréta népi együttes. A több mint 60 tagú hagyományápoló táncsoport nevében *Korolovics Zsolt* művészeti vezető vette át a díjat. Erdélyből három szervezet részesült a díjban. Az ottani magyar családokért hivatalosan 2005 óta, kismamaklubjával pedig 1999-től tevékenykedő Életfa családsegítő egyesület nevében *Deme Ilona Julianna*, míg az Erdély fenntartható fejlődéséért, kulturális örökségének és erőforrásainak feltárásáért kilenc éve megalakult Élő Erdély Egyesület elnöke, *Boda Szabolcs* vette át a díjat.

A szintén erdélyi Kriza János Néprajzi Társaság 23 éve az erdélyi és moldvai magyar közösségek néprajzi jelentőségű tárgyi emlékeinek gyűjtésével és feldolgozásával foglalkozik Kolozsváron, a társaságnak adományozott díjat *Pozsony Ferenc* elnöknek adták át.

A több évtizedes múltra visszatekintő vajdasági Jó Pajtás gyermeklapot anyanyelvápolásért, az iskolán kívüli kulturális ismeretanyag közvetítéséért részesítették a díjban. A csellóművész *Koffán Tamás* több mint három évtizedes, az erdélyi magyarság életét megörökítő fényképész munkásságával

érdemelte ki a díjat. Koffán Tamás 1979 és 2011 között 40 ezer fotót készített.

A felvidéki irodalmi élet és a csallóközi helytörténet meghatározó alakja, *Koncsol László* szerkesztő, író, költő, műfordító, helytörténész is az idei díjazottak között szerepelt. Szlovéniából a zalai népdalokat autentikusan tolmácsoló Muravidéki Nótázók héttagú csoportja részesült az elismerésben, hagyományörző és közösség-szervező szerepéért.

A fél évszázada újjáalakult vajdasági Paulinum Püspökségi Klasszikus Gimnázium és Szeminárium is az idei kitüntetettek egyike. A Szabadkán magyarul és horvátul is oktató katolikus intézményt *Miocs József* rektor képviselte a díjátadón.

Az 1929 óta működő Torontói Első Magyar Református Egyház a kanadai nagyvárosban és a környéken élő magyarság életének fontos központja, a második világháború után, az 1956-ban, majd a kommunista Romániából emigrálók felkarolója. Az elismerést kapott egyház épülete mostanában a magyar állampolgársági eskük helyszíne is, és az utóbbi időben a kitelepülő romákat is segítik, például nyelvtanulási lehetőséget nyújtva nekik.

Kétszázézer külhoni szavazatra számítanak a választásokon

Az M1 az Este című műsorában Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár szeptember 3-án elmondta, hogy kétszázézer külhoni szavazatra lehet számítani a jövő évi országgyűlési választásokon – egyes számítások szerint ez 2-3 mandátumot jelenthet majd a következő Országgyűlésben. Egy hónapja regisztrálhatnak a külhoni magyarok, és közülük eddig 7 ezren jelezték, hogy 2014-ben szavaznak majd.

Fontos, hogy minél hosszabb ideig regisztrálhassanak az emberek, így elkerülhető, hogy egyszerre nagyon sok dokumentumot kelljen feldolgozni – mondta, és hozzátette: azok, akik most teszik le az állampolgársági esküt kézhez kapják a regisztrációs lapot, így akár azonnal kitölthetik a dokumentumot.

Gulyás Gergely, a Fidesz frakcióvezető-helyettese korábban úgy fogalmazott: sikerként értékelné, ha a külhoni szavazásra jogosultak harmada leadná voksát. Répás Zsuzsanna erre reagálva kiemelte: azok, akik a közelmúltban kérték állampolgárságukat, „nagyon elkötelezett és lelkes emberek, körükben a szavazási hajlandóság is magasabb, mint általában Magyarországon.” Arra is felhívta ugyanakkor a figyelmet, hogy a regisztráció és a levélben történő szavazás új és idegen dolog, sokan nehezen kezelik a hozzájuk kapcsolódó formanyomtatványokat, ezért is van szükség arra, hogy megfelelően tájékoztassák az embereket.

A helyettes államtitkár hozzátette: az adatbiztonság mindig is elsőrendű szempont volt a választási folyamat kialakítása során. „Fontos, hogy az emberek tudják, sok olyan módja van a szavazásnak, ami teljesen biztonságos számukra” – mondta Répás Zsuzsanna.

Magyar Termék Nagydíj – Régiók Díja

A Magyar Termék Nagydíj átadási ünnepségét követően a Kossuth Rádiónak nyilatkozva *Latorcai János*, az Országgyűlés alelnöke, fővédnök kiemelte, hogy tényleges gazdasági erőt jelent, hogy székelyföldi és kárpátaljai gazdasági szervezetek is kaptak kitüntetést az Országgházban megtartott rendezvényen. Az idén megalapított Régiók Díja különdíj olyan vállalkozásoknak ítélt oda, amelyek elkötelezettek a magas minőségi színvonal és a környezet védelme, valamint a magyarságtudat eszméje mellett. „A díjazás jelzi, hogy a Kárpát-medencei magyarság egy és oszthatatlan” – emelte ki.

A politikus reményét fejezte ki az iránt, hogy a jövőben délvidéki vagy ausztriai magyar cég is díjat vehet át az Országgházban.

Erdély

Nyári visszatekintő

A régióátszervezés ügye, mely évek óta a román politika homlokterében van, nyár elején ugyan lekerülni látszott a napirendről, de várható hatásai miatt a magyar közösség számára kiemelt fontosságú téma maradt továbbra is. A nyár végén pedig a román politika ismét napirendjére vette. (Lásd a 11. oldalon.)

A nyár folyamán az erdélyi kezdeményezésű magyar polgári kezdeményezések ügyében született döntések nyomán együttműködés látszik körvonalazódni, ugyanis valamennyi erdélyi magyar politikai formáció vállalta, hogy az aláírásgyűjtésben való közreműködésével támogatja azt a kezdeményezést, melyet az Európai Bizottság befogad.

Az Európai Bizottság 2013. július 26-án levélben tájékoztatta a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért a Székely Nemzeti Tanács által indított polgári kezdeményezés szervezőit, hogy a bejegyzést elutasította. *Izsák Balázs*, a Székely Nemzeti Tanács elnöke kilátásba helyezte, hogy az ügyben az Európai Bírósághoz fordul.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Néppárt előzetes normakontrollra benyújtott szövegtervezetét az európai Bizottság negatívan véleményezte, kiemelve, hogy „...az Uniónak nincs általános hatásköre a kisebbségek ügyében, és különösképpen nincs egy kisebbség jogállásának elismerésére, valamint a kisebbség önrendelkezésére vagy autonómiájára vonatkozóan.”

Az Romániai Magyar Demokrata Szövetség, az Európai Kisebbségek Föderatív Uniója (FUEN), a Dél-Tiroli Néppárt és az Európai Nemzetiségek Ifjúsági Szervezete által július 16-án benyújtott közös kisebbségvédelmi kezdeményezésének (Minority SafePack) bejegyzéséről még nem döntött a Bizottság.

Július 19-én megalakult a Partiumi Autonómia Tanács (PAT), az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács testülete. Elnöke *Csomortányi István*. Mintegy négyszázezer magyar él a Partiumban, jó részük egy tömbben a határ mentén. Számukra is megoldás lehet a területi autonómia, nemcsak a

Székelyföld esetében. A szakmai anyagok elkészítése mellett, a PAT legfontosabb feladata az identitástudat erősítése.

Több éves szünet után – amerikai nyomásra² újabb államosított egyházi ingatlanok visszaszolgáltatásáról döntött a restitúciós bizottság. Július 9-i közleményük szerint nyolc épületet természetben kap vissza az evangélikus, a református, a római katolikus, illetve a román ortodox egyház 23 esetben kártérítést ítelt meg a bizottság, 37 kérést pedig elutasított.

Hasonló, külföldről érkező fellépések kedvezően befolyásolhatják az egyes magyar egyházi ingatlanok visszaadását, illetve a Mikó Kollégium ügyének kimenetelét.

A Romániai Felsőoktatás Minőségét Ellenőrző Hatóság döntése értelmében elindulhat ősztől az első magyar tannyelvű mesterképzés a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen.

A gyógyszerészeti karon, a biotechnológia szakon megindított egyéves mesterképzés gyógyszerészek, orvosok, biológusok és kémikusok számára indul, összesen 25 hellyel, melyből öt tandíjmentes. Az orvosi egyetem gyakorlatának megfelelően felvételi vizsgát kell tenniük a jelentkezőknek.

A verespataki bányanyitás ügye továbbra is a közfigyelem középpontjában áll Romániában tekintettel arra, hogy a román kormány jóváhagyta az immár nemzeti fontosságú beruházás elindításához megkötendő egyezmény elfogadásáról szóló törvénytervezetet. A végső döntést a parlament hozza meg. A bányanyitás várható következményei miatt az ügy túlmutat a gazdasági, környezetvédelmi kérdéseken, kockázatot jelenthet az ott élők, köztük a magyarok számára is, de a környező országok számára is. A parlamenti döntés nem kiszámítható jelenleg: Victor Ponta miniszterelnök nyilatkozata szerint ő maga ellene fog szavazni, a szociáldemokrata frakcióban nem lesz kötelező szavazás.

Szeptember 1-jén Románia-szerte, Európai nagyvárosokban és Washingtonban is demonstrációkat tartottak a bányanyitás ellen.

Bánki Erik, Tőkés László és Sógor Csaba néppárti európai parlamenti képviselők levélben fordultak *Janez Potocnik* környezetvédelemért felelős uniós biztoshoz, melyben a cianidos bányászat uniós betiltását és a biztos határozott fellépését sürgették a verespataki aranybánya megnyitásáról szóló román törvénytervezet kapcsán. A képviselők a levélben kifejezték súlyos aggodalmukat az esetleges bányanyitás és annak súlyos környezeti kockázatai miatt. A magyar Külügyminisztérium és a Vidékfejlesztési Minisztérium szeptember 2-án közös közleményben szögezte le, hogy a Magyar Kormány elvárja a vonatkozó európai szabályok betartását, valamint a tervezett verespataki aranybányászat által veszélyeztetett környezeti és kulturális értékek tiszteletben tartását.

A magyar nemzetpolitika illetve a magyar – román viszony alakulása szempontjából említést érdemelnek a nyár folyamán megtartott jelentősebb rendezvények: nyári diáktáborok (a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és

² 2013. június 14-én az amerikai kongresszus húsz képviselője levélben kérte John Kerry külügyminisztert, hogy erőteljesen lépjen fel a román kormánynál annak érdekében, hogy az állam maradéktalanul szolgáltassa vissza a magyar egyházak 1945 után elkobzott javait.

Diáktábor³, EMI – Erdélyi Magyar Ifjak – Tábor⁴), fesztiválok (Kolozsvári Magyar Napok, Marosvásárhelyi Forगतag), a Szent István napi ünnepségek.

Régióátszervezés

A román parlament őszi ülészakának egyik fő célkitűzése a fejlesztési régiókról szóló törvény módosítása jelentette be *Victor Ponta* miniszterelnök a Szociáldemokrata Párt (PSD) augusztus 30-i konstancai ülése után. A kormány még azt megelőzően kívánja átalakítani a fejlesztési régiókat, hogy alkalmazható lenne a népszavazásról szóló törvény 50%+1 főről 30%+1-re csökkentett érvényességi küszöbe.

A PSD terve szerint tíz fejlesztési, majd közigazgatási régió jönne létre. A két székely megye – Hargita és Kovászna – valamint a vegyes Maros megye Brassóval alkotna egy régiót (a magyarság aránya 42% lenne). A jelenlegi Központi Régióból Szeben és Fehér megye pedig Hunyad megyével másik régiót alkotna. Változatlan maradna a Bihar, Kolozs, Szatmár, Szilágy, Beszterce-Naszód és Máramaros megyéket lefedő Észak-Nyugat Régió (a magyarság aránya: 19%). Megjegyzendő, hogy a mai hatmegyés Középrégió valóban előnytelenebb arányokat jelent a magyarságra nézve – de az új változat sem hozna sok jót, különösen, ha közigazgatási egységgé avatják. Ugyanakkor az új régiók vezető elitjének összetétele úgy módosulna, hogy csökkenne a székelység érdekérvényesítő képessége, ami egyben gátját is jelentené az autonómia-törekvéseknek. Várhatóan éleződnének az etnikai konfliktusok is. Gazdasági szempontból pedig kifejezetten hátrányos lenne a magyarság számára, ugyanis Brassó elszívna a fejlesztési alapok jelentős részét.

Az RMDSZ továbbra is ragaszkodik a 16 fejlesztési régiót tartalmazó, a parlamentnek már korábban benyújtott javaslatához, amelyben Kovászna, Hargita és Maros, valamint Bihar, Szilágy és Szatmár megyék alkotnának egy-egy fejlesztési régiót. Az RMDSZ elutasítja, hogy a fejlesztési régiókat közigazgatási hatáskörökkel ruházzák fel, mert az centralizációhoz vezet. Ezért szeptember közepétől aláírásgyűjtést indítanak az érintett hat megyében, hogy az átszervezés kapcsán tartsanak véleménynyilvánító népszavazást. A hónap végére tervezett tüntetést pedig későbbre halasztják.

A Székely Nemzeti Tanács augusztus elején jelentette be, hogy nagyszabású tüntetést⁵ szervez a tervezett közigazgatási átalakítás ellen, illetve Székelyföld autonómiája mellett. Október 27-én egy 45 kilométeres menetoszlop kialakítását tervezi a Brassót Bakóval összekötő országút székelyföldi szakaszán Bereck és Kőkös között. Kéri a világ magyar közösségeit, hogy

³ A Bálványosi Szabadegyetem és Diáktábor előadói közül Tökés László EP-képviselőnek a felvetése, mely szerint Magyarország vállaljon védhatalmi szerepet Erdély fölött, keltett vihart. A román Külügyminisztérium álláspontja szerint Tökés kijelentései aláássák a magyar – román együttműködést. Felmerült, hogy visszavonják tőle a Románia Csillaga kitüntetést.

⁴ A Borzonton megtartott Erdélyi Magyar Ifjak táborában Vona Gábornak, a Jobbik elnökének kijelentése váltotta ki a hatóságok nemtetszését és jegyzékváltásokat eredményezett.

⁵ Az Erdélyi Magyar Néppárt régióátszervezés ellen július 20-ra meghirdetett tüntetéséhez 119 település csatlakozott.

csatlakozzanak a Nagy Meneteléshez, maguk is szervezzenek ugyanabban az időpontban demonstrációkat.

Izsák Balázs SZNT-elnök petíciót nyújtott be az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz, mert diszkriminálják a romániai magyarokat a román vezető politikusok nyilatkozatai, ugyanis többször kijelentették, kizárt, hogy a közigazgatási régiók kialakítása során magyar többségű régió jöjjön létre.

Az Erdélyi Magyar Néppárt régióátszervezés ellen korábban, még július 20-án megtartott tüntetéséhez 119 település csatlakozott.

A Magyar Polgári Párt pedig úgy határozott, hogy önkormányzati tisztségviselői révén kezdeményezi és támogatja a helyi népszavazások kiírását a romániai régiók átszervezése ügyében.

Felvidék

Nyári visszatekintő

Megyei választás

A november 9-ére kitűzött megyei választás kiemelt fontosságú mind a Magyar Közösség Pártja (MKP), mind a Most-Híd számára, így az egyébként „uborkaszegzonak” számító nyári időszakban is komoly energiákat fektettek az előkészületekbe. A két párt közti viszony továbbra is hűvös, ugyan tárgyaltak az esetleges együttműködésről Kassa megyében, ám megegyezésre nem jutottak. Az MKP ragaszkodott a járási szintű megállapodásokhoz, ugyanakkor a Most-Híd csak a kerületi szintű összefogásra mutatkozott nyitottnak. E nézetkülönbség megjelent a két pártelnök, Berényi József (MKP) és Bugár Béla (Most-Híd) Gombaszögi Nyári Táborban folytatott vitája során is.

Azonban, ha szlovák partnerekkel ültek tárgyalóasztalhoz a két szervezet vezetői, sokkal gördülékenyebben haladtak a megbeszélések. A Most-Híd sikeres tárgyalásokat folytatott a KDH-val a Kassa megyei koalíció⁶ ügyében. Ugyancsak Kassa megyében az MKP megállapodásra jutott a Smer-SD megyefőnök-jelöltjének támogatásáról⁷. A szlovákiai ellenzék szélesebb körű összefogásában is részt vesznek a Berényi József és Bugár Béla által fémjelzett pártok. Pozsony megyében jobboldali koalíció alakult, többek között a KDH, az SDKÚ-DS, az SaS, az OKS, valamint az MKP és a Most-Híd megegyezése értelmében. Ennek keretében az MKP 3, míg a Most-Híd 8 jelöltet indít a pozsonyi kerületben, a megyei elnöki posztért folyó versengésben pedig Pavol Frešot, az SDKÚ-DS elnökét támogatják. Nyitra megyében jobbközép koalíció alakításáról döntött a Most-Híd, az SDKÚ-DS, az SaS, a NOVA és az OKS, amely alapján a felek közös listát állítanak, és közös megyefőnök-jelöltet indítanak.

⁶ A megállapodás értelmében a képviselőjelöltekre vonatkozik a megegyezés, a megyei elnökválasztásra nem, továbbá várják a jobbközép pártok csatlakozását a koalícióhoz.

⁷ Zdenko Trebuľa megyei elnökjelölt nagyra értékelte az MKP-val való együttműködést, amely „immár 12 éves múltra tekint vissza”. A megegyezés vonatkozik a választások utáni együttműködés szándékára is, ugyanakkor nem jelent közös listát a képviselőjelöltek vonatkozásában.

Kisebbségügyi kormánybiztos

A. Nagy László megüresedett posztjára nyár eleje óta keresi Robert Fico szlovák kormányfő a megfelelő személyt. A kisebbségügyi kormánybiztosi pozíciót a vasúti kétnyelvűség elősegítését célzó most-hidas törvényjavaslat elutasítását követően elhagyó A. Nagy utódjaként számos név felmerült⁸, ám kinevezés nem történt.

Miniszterelnöki találkozó

Július 2-án került sor Robert Fico szlovák kormányfő budapesti látogatására és Orbán Viktorral való megbeszélésére. A magyar–szlovák kormányközi tanácskozáson részt vett a két ország több minisztere. A tárgyalást követő sajtótájékoztatón a kormányfők kiemelték az együttműködés fontosságát, amelynek jegyében több kétoldalú megállapodást is aláírt a két kabinet. Az érzékenyebb kérdések megnyitására ugyanakkor – legalábbis a nyilvánosság előtt – nem került sor.

Közmeghallgatás Beneš-ügyben

A Beneš-dekrétumok kapcsán az Európai Parlament elé beterjesztett petíció újabb fordulópontjához érkezett. Bagó Zoltán, a Fidesz és Mészáros Alajos, az MKP európai parlamenti képviselője brüsszeli közmeghallgatást szerveztek július 10-ére a dekrétumok történetéről és azok joghatásáról. A három meghívott előadó⁹ záró következtetései megegyeztek: szerintük a Beneš-dekrétumok múltja és jelene megoldásra váró kérdés, a téma európai szemmel történő megközelítése és megvitatása jelentős mértékben járulhat hozzá a magyar–szlovák kapcsolatok fejlődéséhez, ezáltal pedig a közép-európai kisebbségek helyzetének javulásához. A két társszervező egyaránt hangsúlyozta, nem látnak más lehetőséget a helyzet megoldására, mint a diszkriminatív rendelkezések szlovák jogrendből való törlését.

MartFeszt–Gombaszög

Idén nyáron a tartalmas szórakozásra vágyó magyar fiatalok számára több lehetőség is kínálkozott a Felvidéken. Többnapos, közéleti-zenei rendezvénysorozatból mindjárt kettőt is szerveztek, azonban közel azonos időpontokban. A Gombaszögi Nyári Tábor szervezői sérelmezték, hogy az első Martosi Szabadegyetemet időben „rászervezték” a Krasznahorkaváralján rendezett eseményre, amely szerintük barátságtalan lépés volt a MartFesztet jegyző Via Nova ICS-től és politikai okokat sejtettek a háttérben. Ennek

⁸ Robert Fico nyár elején kijelentette, nem szükségszerű, hogy magyar nemzetiségű személy foglalja el a kormánybiztosi pozíciót, majd később szó volt arról, hogy a ruszinok tölthetnék be a posztot. A Szlovákiai Ruszin Megújulás nevű szervezet hivatalos javaslatot is küldött a kormányhivatalnak, hogy Dušan Čaplovič oktatási miniszter szövivőjét, Michal Kaliňákot helyezték a biztosi székbe. Ezt követően az egykori most-hidas képviselő, Pfundtner Edit nevét hozták összefüggésbe a szereppel, aki azonban tagadta, hogy bármilyen felkérést kapott volna az ügyben. Rajta kívül a szlovák külügy szorgalmazására Petőcz Kálmán, az ország egykori ENSZ-nagykövete is képbe került. Végleges döntés azonban továbbra sem született a kérdésben. Igor Federič a kormányhivatal vezetője Mária Jedličkovát bizta meg a kisebbségi ügyekkel, aki a kormány augusztus 30-i döntése értelmében ideiglenes megbízottként látja el a kormánybiztosi teendőket az új tisztviselő kinevezéséig.

⁹ Rezsőházy Rudolf történész-szociológus professzor, Dr. Horváth Attila jogtörténész professzor és Dr. Korom Ágoston európai uniós jogász

hangot is adtak különböző fórumokon, valamint a Gubík László Via Nova elnök részvételével zajló gombaszögi ifjúsági kerekasztal alkalmával, felróva neki azt, hogy e lépéssel megosztotta a felvidéki magyar ifjúságot. A Szabadegyetem megvalósítói ugyanakkor a két fesztivál célközönsége közti különbségeket hangsúlyozták, továbbá azzal indokolták a szerencsétlen időpont-ütközést, hogy a rendezvénysorozat „húzóneveit” csak e napokra tudták megszervezni. A két esemény körül feltámadt indulatok hosszú hetekig nem nyugodtak le, ugyanakkor a rekordszámú résztvevő azt mutatja, hogy a kialakult vita jótékony hatással volt a magyar fiatalok aktivitására.

Tüntetés az állampolgárságért

Felvidéki magyarok egy csoportja szeptember 1-jén a szlovák Alkotmánybíróság kassai épülete előtt demonstrált az állampolgársági törvény diszkriminatív rendelkezései ellen.

A 2012-es alkalomhoz hasonlóan ezúttal is a szlovák alkotmány elfogadásának napján gyűltek össze a tiltakozók az Alkotmánybíróság előtt. A zuhogó esőben mintegy 250-en tüntettek, köztük *Tamás Ilonka*, a szlovák szabályozás 101 éves „áldozata” is. A vitatott törvény a tüntetők szerint szemben áll a alkotmánnyal, amelynek kimondását az Alkotmánybíróságtól várják.

A rendezvényen felszólalt *Berényi József*, az MKP és *Bugár Béla*, a Most-Híd elnöke, *Pavol Zajac* a KDH, valamint *Viliam Novotný*, az SDKÚ képviselőjében, továbbá *Lomnici Zoltán*, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke, *Gubík László*, a Via Nova vezetője és az állampolgárságától megfosztott révkomáromi tanár, *Fehér István* is. A tiltakozó akció ébresztőórak megszólaltatásával ért véget, amellyel a résztvevők jelezni akarták az alkotmánybíráknak és a kormánynak, hogy kezd elfogyni a türelmük.

Szeptember 5-én az Alkotmánybíróság elnöke arról tájékoztatta a sajtó képviselőit, hogy várhatóan ősszel döntés születik az ügyben.

A tüntetésen elhangzott, hogy Berényi József idézést kapott a rendőrségtől, melynek értelmében szeptember 3-án meg kellett jelennie a verebélyi kapitányságon, ahol kihallgatták – szintén az állampolgárság témájában. A feljelentő szerint Berényi két felvidéki településen is állampolgársági eskütételen vett részt többek – köztük magyarországi kormányzati tisztviselők – társaságában.

Délvidék

Nyári visszatekintő

Miközben a szerb kormány átalakítása zajlott, s továbbra sem csitultak a köztársasági és a tartományi vezetés közötti konfliktusok, Szerbia és Magyarország pontot tett egy lezáratlan ügy végére: hosszú évtizednyi várakozás után lekerült a vajdasági magyar közösségről a kollektív bűnösség bélyege. A Szerbiai Képviselőház június 22-i ülésén – a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a Szerb Haladó Párt javaslata alapján – megszavazta A

vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944–45-ben elkövetett aktusok elítéléséről szóló képviselőházi [nyilatkozatot](#). A Szerb Köztársaság parlamentje a dokumentumban elítéli a vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944–45-ben elkövetett atrocitásokat, amelyekkel magyarok ezreit nemzeti hovatartozásuk miatt életüktől, szabadságuktól vagy más jogaiktól bírósági vagy közigazgatási döntés nélkül megfosztottak. *Pásztor István*, a vajdasági tartományi képviselőház és a VMSZ elnöke a döntést nemzetpolitikai szempontból a legnagyobb jelentőségű eseménynek nevezte.

Néhány nappal később, június 26-án Áder János magyar és Tomislav Nikolić szerb államfő együtt hajtott fejet a világháborúban ártatlanul kivégzett magyar és szerb áldozatok előtt Csúrogon, ahol a legkegyetlenebb volt a megtorlás. A dél-bácskai településen az 1942-es délvidéki razzia szerb és az 1944-es bosszúhadjárat magyar áldozatai tiszteletére is épült emlékközpont. Az eseménnyel egy hosszú, többéves folyamat zárult le, amely az áldozatok hozzátartozóinak küzdelmével kezdődött, majd jogi és politikai viták, kétoldalú egyeztetések, illetve a múltat feltáró szakértők munkája révén vezetett el a történelmi eseményhez. A közös főhajtás a szerbek és a magyarok közötti formális megbékélést is jelenti, ami az egész régióra nézve fontos üzenetet hordoz.

Mindez néhány nappal azelőtt történt, hogy az EU tagállamai arról döntöttek, hogy Szerbia mikor kezdheti meg a csatlakozási tárgyalásokat.

A nyár folyamán is folytatódtak a több hónapja tartó belpolitikai csatározások a kormánypártok és az ellenzék, valamint az országos és a tartományi parlament vezetői között. A köztársasági vezetők hosszú heteken keresztül a kormány átalakításán dolgoztak, végül szeptember 2-án 11 új miniszter tette le az esküt, a kormányfő Ivica Dačić maradt. Elmondása szerint az új összetételű kormányra azért van szükség, hogy Szerbia modern állammá váljon, ahol megoldódnak a gazdasági és foglalkoztatási problémák, és rendeződik a koszovói kérdés.

Az ellenzéki pártok szerint a köztársasági kormány a tartományi kormány megdöntésén ügyködik, és elkerülhetetlennek tartja az előrehozott választásokat, mivel szerintük a kormányátalakítás nem oldja meg az alapvető problémákat, szerintük pusztá színjáték a kormány rekonstrukciója.

A legnagyobb vajdasági magyar párt, a Vajdasági Magyar Szövetség sem támogatta az új kormányt.

A négy kisebb vajdasági magyar párt: a Magyar Remény Mozgalom, a Magyar Polgári Szövetség, a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége és a Magyar Egység Párt közös állásfoglalásban kérte a magyar kormány határozott támogatását a szerbiai magyarok területi autonómiájának kialakításához. A IV. Vajdasági Konvenció résztvevői pedig azt javasolták, hogy Vajdaság egyenrangú köztársaság legyen Szerbiával, az ország keretein belül.

Délvidéken is gazdag nyári programkínálat várta a vajdasági magyar közélet és kultúra iránt érdeklődőket, augusztus 20-án pedig számos helyen ünnepi műsorral emlékeztek.

Németh Zsolt: a magyar–szerb kapcsolatok fejlődése növeli a vajdasági magyarság mozgásterét

Németh Zsolt, a Külgügyminisztérium parlamenti államtitkára 2013. szeptember 8-án a Vajdaságba utazott, ahol részt vett a doroszlói szentkúti búcsún és a zentai katolikus templom orgonájának átadási ünnepségén. Az államtitkár az eseményeket követően a sajtónak nyilatkozva kifejtette: a doroszlói búcsú rendkívül jelentős egyházi esemény, „a délvidéki csíksomlyói búcsú”. Az eseményen Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát celebrált szentmisét.

Elmondta továbbá, hogy részvételével azt kívánta kifejezni, a magyar kormánynak fontos, hogy „az egyház Délvidéken is be tudja tölteni a nemzetmegtartó szerepét, ezért a támogatásunkról biztosítjuk a hívek körében végzett szolgálatát”.

A zentai eseménnyel kapcsolatban megemlítette, hogy Magyarország anyagilag is hozzájárult az orgona felújításához. Az államtitkár hangsúlyozta: a vajdasági magyarságnak egységesen kell megjelenítenie céljait, törekvéseit.

Németh Zsolt megítélése szerint a délvidéki magyar közösség helyzetét nagymértékben javította, hogy a Magyarország és Szerbia közötti megbékélési folyamatban az elmúlt időben több látványos eredményt is elértek. Példaként említette, hogy a két ország államfője júniusban közösen hajtott fejet a második világháborúban ártatlanul megölt magyar és szerb áldozatok előtt a szerbiai Csúrogon. A magyar–szerb kapcsolatépítés újabb állomása lesz, hogy hamarosan Budapestre látogat a szerb külgügyminiszter - jegyezte meg.

Forrás: MTI

Kárpátalja

Nyári visszatekintő

A kárpátaljai magyarság a beregszászi polgármester-választást övező indulatok lecsengését követően nyugalmasabb időszakot tudhat maga mögött. Az ukrán szélsőségesek térnyerése, illetve a magyar szervezetek megosztottsága azonban a nyári hónapokra is tartogatott kisebb összeütközéseket.

Vereckei emlékmű

Nem múlik el nyár a vereckei magyar honfoglalási emlékművel kapcsolatos viták nélkül. Az elsősorban a szélsőséges Szvoboda párt környezetében elégedetlenséget kiváltó szobrot ezúttal nem fizikai atrocitás veszélyeztette, az ukrán radikálisok – legalábbis átmenetileg – felhagytak a megrongálására tett kísérletekkel. *Oleg Kucin*, a párt kárpátaljai megyei szervezetének elnöke azonban bejelentette, jogi útra kívánják terelni a kérdést és a Legfelsőbb Tanácshoz (valamint a rendvédelmi szervekhez) intézett beadvány útján kívánják eltávolíttatni a magyarság emlékművét. A nacionalisták szerint sértő Ukrajnára nézve, hogy a „Magyar Birodalom” határát jelző alkotást emelhetek, amelynek még az engedélyezése körül is problémákat sejtene a szvobodások. *Kovács Miklós*, a KMKSZ elnöke kifejtette, hogy az emlékmű léte jogos igénye a kárpátaljai magyaroknak. Hangsúlyozta: sorsát

figyelemmel kísérik Magyarországon, és ez befolyásolhatja a két állam kapcsolatát is. Szerinte Ukrajnának határozottabban kellene fellépnie az emlékmű megrongálását, eltüntetését célzó incidensekkel szemben.

Rovásírásos helységnévtáblák

A Jobbik eddig 12 kárpátaljai település határában segítette elő a rovásírásos helységnévtáblák megjelenését, ám a táblaállítások vitát szültek a helyi magyarság körében.

Szávay István, a párt nemzetpolitikai kabinetjének vezetője cikkében kritizálta a KMKSZ-t, mivel szerinte a szervezet magyarországi nyomásra akadályozta a rovásírásos helységnévtáblák kihelyezését. A www.karpatalja.ma portálon lehozott cáfolat ezt tagadta: eszerint mindössze arról volt szó, hogy a Jobbik veszélyezteti a szabályosan kihelyezett magyar nyelvű helységnévtáblákat azzal, ha kiegészítik a nem engedélyezett rovásírásos toldalékkal, ráadásul a cikkíró azt is sérelmezte, hogy a jobbikosok sok helyen az UMDSZ-szel együttműködve tették ki tábláikat. A cáfolat cáfolatát a Kárpáti Igaz Szó honlapján tették közzé. Ez azt sugallta, hogy a Kovács Miklós vezette szervezetnek magával a rovásírással, a táblák tartalmával van problémája. Továbbá a szerző leszögezte, hogy az UMDSZ-hez nem köthető a jobbikos táblaállítási ügy, ugyanis a párt ebben a kérdésben az érintett képviselőtestületekre és polgármesterekre bízta a döntést.

Kárpátaljai Nyári Szabadegyetem

Július 3-7. között Felsőszinevéren rendezték a XXI. Kárpátaljai Nyári Szabadegyetemet. A Kisebbségért Pro Minoritate Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) szervezésében lebonyolított eseményen a magyarságot érintő legfontosabb kérdéseket vitatták meg a résztvevők. Az oktatás, a kétnyelvűség, a nemzetpolitika, a gazdaság, az Európai Unió vagy éppen a média témakörében tartottak előadásokat a meghívott vendégek, többek között *Németh Zsolt*, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára, *Répás Zsuzsanna*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, *Schöpflin György* (EPP/Fidesz-KDNP) európai parlamenti képviselő, *Orosz Ildikó*, a KMPSZ elnöke, *Brenzovics László*, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség alelnöke, *Toró T. Tibor*, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke, *Duray Miklós*, a Szövetség a Közös Célokért elnöke és *Pásztor István* a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke. A szabadegyetem kínálatát gazdag kulturális program egészítette ki.

Kárpátalján is elkezdődött a tanév

2013 szeptemberében 153 ezer diák kezdte meg a tanévet Kárpátalja 674 iskolájában. Közülük – a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal szerint – 10 820 gyermek ült iskolapadba magyar tannyelvű iskolákban. Legtöbbször a Beregszászi járásban, ahol a 42 intézményből 32-ben folyik magyar nyelven az oktatás. A megyei oktatásügyi hivatal adatai szerint 390 diák tanulja a magyar nyelvet szabadon választott tantárgyként.

Egyes intézmények tanévnyitóin részt vettek az anyaország képviselői is, ezzel is hangsúlyozva a magyar nyelvű oktatás fontosságát. A Beregszászi Magyar Gimnázium ünnepségén beszédet mondott Magyarország Beregszászi Konzulátusának egyik konzulja, aki kifejtette, ittléte azt jelzi, hogy „Magyarország figyel a határon túli magyarokra” és az összetartozás gondolatát komolyan veszi a kormányzat.

A Beregszászi 4. Sz. Kossuth Lajos Középiskola évnyitóján egy másik diplomata köszönetét fejezte ki azoknak a szülőknek, akik magyar iskolába írátták gyermekeiket, ezzel hozzájárulva a kárpátaljai magyarság megmaradásához.

Gajdos István, a Régiók Pártja listáján mandátumot szerzett UMDSZ-es parlamenti képviselő is ellátogatott több eseményre. Ezeken hangot adott azon meggyőződésének, hogy a magyar oktatás a záloga a magyarság megmaradásának Kárpátalján.

A Kárpát-medencei református közoktatási intézmények Beregszászban tartották közös tanévnyitójukat, immár negyedik alkalommal. Az eseményen mintegy 30 anyaországi és külhoni oktatási intézmény képviselői vettek részt.

Zán Fabián Sándor, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke kiemelte, a kárpátaljai reformátusok részéről nagyon bátor és merész tett volt, amikor 20 évvel ezelőtt elindították a középiskolai oktatást. Utalt a helyi református líceumok nehéz helyzetére és összefogásra, egymás támogatására szólította fel a Kárpát-medencei református közösségeket.

Ábrám Tibor, a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka hangsúlyozta, hogy a Kárpát-medence 310 református oktatási intézménye a Magyar Református Egyház és a magyarság megmaradásának bástyái. A hozzávetőleg 400 diákot oktató négy kárpátaljai református líceum helyzetére kitérve elmondta, ezek fennmaradásukért küzdenek, mert az ukrán állam nem támogatja működésüket. Köszönetét fejezte ki ugyanakkor a magyar kormánynak, hogy az intézmények működtetéséhez biztosították a szükséges forrásokat.

Hoppál Péter, a Fidesz országgyűlési képviselője és a párt szóvivője szintén részt vett az eseményen. Beszédében méltatta és minden magyar ember elé példaként állította a kárpátaljai magyarság megmaradásáért folytatott sok évtizedes küzdelmet. Elmondta, hogy a magyar kormány kiemelten kezeli a külhoni magyar anyanyelvi oktatás fenntartását és fejlesztését, az ilyen tevékenységet folytató oktatási intézmények támogatását, megmaradását és bővítését.

A tanévnyitó résztvevőit levélben köszöntötte *Répás Zsuzsanna*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, valamint *Hoffmann Rózsa*, az Emberi Erőforrások Minisztériuma köznevelésért felelős államtitkára.

Forrás: www.mno.hu

Horvátország

Nyári visszatekintő

Horvátország életében az idei nyár legjelentősebb dátuma 2013. július 1-je, amikor a mintegy 14 ezres¹⁰ lélekszámú magyar közösségnek otthont adó déli szomszédunk – tíz évvel csatlakozási kérelmének benyújtása után – csatlakozott az Európai Unióhoz. Zágrábban vezető magyar és más külföldi politikusok részvételével zajlottak a csatlakozás ünnepi rendezvényei, emellett Horvátország-szerte nagyszabású koncertekkel, kulturális és sportműsorokkal ünnepeltek. A csatlakozással könnyebb lett a magyar-horvát határ átlépése, a határátkelőkön ugyanis megszűnik a vámellenőrzés, csupán az úti okmányok vizsgálata marad meg.

A horvátországi magyar oktatás terén, a nyár folyamán sikerült lezárni a nagy múltú laskói általános iskola igazgatói posztjára kiírt pályázat körüli, több mint egy éve húzódó¹¹ ügyet: július 8-án Kovácsevity Annát, az eszéki Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ volt igazgatóját választották meg az intézmény új vezetőjének.

Az elmúlt években tapasztalt jelentős csökkenés után idén kismértékben növekedett a kisiskolások száma¹²: összesen 20 elsős kisdiák ül be a vörösmarti és a laskói általános iskolában és azok tagozati iskoláiban, a kórógyi tanintézmény és az eszéki magyar iskolaközpont, valamint a zágrábi kétnyelvű magyar általános iskola padjaiba. A Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma a tavalyi évtől indította el *A horvátországi magyar oktatásért* elnevezésű beiskolázási programot, melynek keretében idén is támogatja azokat az elsősöket és szüleiket, akik a magyar tannyelvű iskolák mellett döntöttek. A tankönyvek, taneszközök csomagja mellett 300 kunával segítik az iskolakezdet. Emellett megérkezett a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által biztosított (kb.450 kuna összegű) nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás is, melyet a *Szülőföldön Magyarul* pályázat keretében idén 1016 diák nyert el Horvátországban.

Számos kulturális rendezvényre, nyári táborra is sor került: a HMDK Isztria megyei alapszervezete június 11-15. között rendezte meg Pulán a Magyar Kultúra Hetét, augusztus 27-én a rijekai tengerparti sétányon Charmant Oszkár fiumei királyi közjegyző tiszteletére állítottak emléktáblát, augusztus 20-át, a magyar államalapítás napját pedig Horvátország-szerte megünnepelték.

Különböző támogatásoknak köszönhetően a nyár folyamán saját központot kapott a 2008-ban megalakult Vukovári Magyarok Egyesülete, megújult az Ács Gedeon Magyar Ifjúsági Szervezet Csúza központjában fekvő épülete, illetve megkezdődött a Csúzai Református Egyházközség mindkét épületének felújítása is.

¹⁰ A 2011-es népszámláláson 14 048 fő vallotta magát magyarnak.

¹¹ A laskói iskolaszék még 2012 tavaszán váltotta le a régi igazgatót, Lisztovits Attilát, és helyette másik jelöltet támogatott. A pályázati kiírást viszont egy korábbi törvényre hivatkozva a minisztérium megsemmisítette. A második pályázatot határidő-túllépés miatt, a harmadikat pedig szabálytalanság miatt vetették el.

¹² A 2011/12-es tanévben 31 magyar elsős, a 2012/2013-as tanévben már csak 16 elsős kezdett a négy iskola magyar osztályaiban.

Újabb nagy jelentőségű hír, hogy szeptember 3-án újra megnyitották az eszéki magyar főkonzulátust, amely 2002-2006 között már működött. Azóta a horvátországi magyarok többször is kezdeményezték a főkonzulátus újrainvitását. Az új főkonzul De Blasio Antonio, volt fideszes EP-képviselő.

Muravidék

Nyári visszatekintő

Nyár elején, június 14-én Muravidékre látogatott Jernej Pikalo, szlovén oktatási miniszter. Látogatása során felkereste a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolát, ahol szóba került a kétnyelvű hodosi és domonkosfai fiókiskolák ideiglenes bezárásának ügye is¹³. Lendván, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség székházában a miniszter találkozott a közösség vezetésével és a kétnyelvű oktatási intézmények igazgatóival, akiknek lehetőségük volt a problémák felvetésére, kérdések megfogalmazására.

Göncz László nemzetiségi képviselő Gregor Virant belügyi tárcavezetővel folytatott informális megbeszéléseket június 18-án. A találkozón a költségvetés módosításáról, a kétnyelvű ügykezelésről, az általános nemzetiségi törvényről, illetve a kisebbségi szimbólumok használatáról esett szó.

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának június végi ülésén legtöbbet a maribori magyar tanszék nehéz helyzetével foglalkoztak. A tanácstagok egyetértettek, hogy a tanszék megmaradása létfontosságú a muravidéki magyarság számára.

A szlovén kormány júliusi ülésén elfogadta a 2013-as pótköltségvetést, mely általános csökkentést irányoz elő. A szlovéniai magyarság szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hogy sikerült viszont megőrizni a nemzeti közösségek támogatására tervezett tételeket. A kormány döntése szerint a Nemzetiségi Hivatalnak önálló státusza¹⁴ lesz, élére Tamara Vontát¹⁵ nevezték ki. A kormány tagjai szerint a magyar és az olasz őshonos nemzetiség, valamint a roma közösség alkotmányos és törvényes jogainak betartásához, megvalósításához és védelméhez külön figyelemre és hozzáértésre van szükség. Ugyanezen az ülésen a kormány elfogadta a nyelvpolitikai határozatot (2014-2018), mely külön fejezetben rendelkezik az őshonos nemzeti közösségek nyelvéről, s meghatározza, hogy a magyar és az olasz nyelv esetében az általánoshoz hasonló nyelvpolitikai programot kell alkalmazni.

Szlovéniában is kifizették az oktatási-nevelési támogatásokat (diákonként összesen 57 euró) a *Szülőföldön magyarul* pályázat keretében, a 2013/14-es

¹³ Alsómarác (Moravske Toplice) Község, mint a pártosfalvi kétnyelvű általános iskola alapítója is nyári ülésének napirendre tűzte a kérdést, ők a fiókiskolák megőrzése mellett döntöttek, jövőjükéről azonban az illetékes minisztérium hozza meg a döntést.

¹⁴ 2012 áprilisától nemzetiségi szolgálat működött a Belügyminisztériumon belül. Ezzel a döntéssel a Nemzetiségi Hivatal azonos státust kapott a Határon Túli Szlovének Hivatalával.

¹⁵ Tamara Vonta 2011-ben a Pozitív Szlovénia (PS) párt jelöltjeként került a Szlovén Országgyűlésbe, majd a Bratušek-kormány nevezte ki államtitkárnak. Eddigi tisztsége mellett vezeti az 5 munkatárssal működő Nemzetiségi Hivatalt.

tanévre összesen 401 magyar nyelvű, illetve a kétnyelvű oktatási intézményekben tanuló diák kért támogatást, ami növekedést jelent az előző évekhez viszonyítva.

A magyarországi televízióadás földfelszíni sugárzásának megszűnésével a muravidéki magyarság nagy része számára már nem elérhetőek a magyar csatornák. Göncz László nemzetiségi képviselő ezért levélben fordult a régióban nagy részesedéssel bíró szolgáltatóhoz azzal a kéréssel, hogy a magyar csatornákat helyezték át az úgynevezett alapsomagba.

Augusztus közepétől már a Muravidéken, illetve Szlovéniában is működik ingyenes jogsegély-szolgálat, a magyar közösséget ért jogsérelmek esetén Horváth József ügyvédhez lehet fordulni, aki sikeresen pályázott a budapesti székhelyű Kisebbségi Jogvédő Intézet által megpályázott feladatkörre.

Muravidéken is számos kulturális, oktatási és szabadidős programot, nyári tábort, szemináriumot tartott a helyi magyarság, s itt is több helyen tartottak megemlékezéseket államalapításunk ünnepén.

Nyugati magyarság

Nyugat-európai magyarok közgyűlése

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) 2013. szeptember 7-én Rigában tartotta 12. évi közgyűlését, amelyen 11 országos magyar szervezet képviselői vettek részt. Mellettük meghívottként *Répas Zsuzsanna*, a KIM nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, *Potápi Árpád János* (Fidesz), a Nemzeti összetartozás bizottsága elnöke, *Ékes Ilona* (Fidesz) a bizottság tagja, *Balogh László*, a Közszolgálati Közalapítvány elnöke; *Dobos Menyhért*, a Duna TV vezérigazgatója és az MTVA képviselője vett részt vendégként a rendezvényen.

A mintegy 300 fős lettországi magyarság egyesülete fogadta vendégeként a közgyűlést, ahol beszámolóik hangzottak el a NYEOMSZSZ múlt évi tevékenységéről, a tagszervezetek pedig az országaikban folyó magyar munkáról nyújtottak átfogó képet. Kiértékeltek a magyar egyesületek munkáját segítő Kőrösi Csoma Sándor Programot az ösztöndíjasok bevonásával, akik a fogadó egyesületek által elismert munkát fejtettek ki. A közgyűlés zárónyilatkozatában szükségesnek tartotta a program folytatását.

A nyilatkozat további pontjaiban kijelentették, hogy a NYEOMSZSZ és tagszervezetei folytatni kívánják a Julianus Programban meghirdetett munkát a nyugati magyar örökség és értékek feltárásában és megmentésében.

Élénk érdeklődést váltott ki a Magyarországról újonnan érkezett munkavállalók kérdése: sokrétű feladatok várnak megoldásra. A közgyűlés ezért úgy határozott, hogy a NYEOMSZSZ külön értekezleten vitassa meg ezt a kérdést, ezen túlmenően a magyar kormánnyal kíván tárgyalni a szükséges lépésekről.

A magyar nyelv és honismereti oktatás keretében folytatják az *Órszavak* internetes újság és *Az én világom* c. tankönyv bővítését, valamint a nyugati pedagógusok magyarországi továbbképzését.

Politikai kérdésekre térve a Szövetség tiltakozott „a Magyarországot és a magyar nemzetet lejárató alaptalan nyugati médiahadjárat ellen”. A NYEOMSZSZ továbbra is támogatja a romániai magyar autonómia-törekvéseket. A közgyűlés egyetértését fejezte ki Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke felhívásával, és tagszervezetei országonként is támogatják a 2013. október 27-re meghirdetett nagyszabású autonómia-tüntetést. Egyben elítélték a tervezett romániai régió-átszervezést, Székelyföld feldarabolásának kísérletét.

A jövő évi tervekre vonatkozóan kiemelt helyre került az ausztriai Felsőpulyán megrendezendő „Kufstein” Tanácskozás, melynek tárgya az I. világháború előzményei, lefolyása és következményei, különös tekintettel a magyar kisebbségek sorsának alakulására.

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE

2013. szeptember 6-27.

Szeptember 10. 18:00

Földönfutók, hontalanok, Menekülés a Bácskából 1944/45. c könyv bemutatója

Helyszín: Polgárok Háza, Diszterem 1089 Bp. Visi Imre u. 6.

Szeptember 13-20.

XXII. Határon Túli Magyarok Fesztiválja

Helyszín: Pécs

A részletes programot [itt](#) találja.

Szeptember 27-30.

130 éve az Al-Dunánál - A bukovinai székelyek Al-Dunánál való letelepítésének 130. évfordulója alkalmából rendezett ünnepség

Helyszín: Hertelendyfalva, Tamási Áron Székely-Magyar Művelődési Egyesület és a helyi református templom